

СТАТИИ

ЗЛАТНА ПЛАСТИНКА ЗА ПОКРИВАНЕ НА УСТАТА

Иван Маразов

В „Колекция В. Божков“ постъпи един предмет, който не намира точни функционални аналогии сред паметниците на тракийската торевтика. Лишени от възможността да правим изводи въз основа на археологически контекст, на нас ни остава единствено да определим предназначението и датата на златната пластинка по паралели на формата, иконографията и стила.

Размери: Обща дълж. 23 см; дълж. на елипсата 9.9 см; вис. в средата 4.1 см; дълж. в краищата 6.7 см; шир. в края 0.8 см.

Форма. Пластинката има овална форма, изтеглена по дължина, като от двата странични края е изтеглена тънка ивица, която в краищата завършва с дупка. Според проф. В. Инкова предметът носи следи от изправяне¹. Явно е, че тя е била замислена за покриване на устата, като е била завързвана към главата. Дясната ивица е отчупена. В Тракия досега не са откривани пластинки с подобно предназначение, макар че овалната форма е изключително характерна за много нагръдници.

Украса. Повърхността и на тази пластина от колекцията е богато украсена с щамповани орнаменти. Овалното поле е оброчено с издължени двойни овули, обърнати навътре. На мястото, където започва тясната лента за привързване, е разположена палмета, съставена от ромбче, от което излизат седем капковидни листа. Следва група от две хоризонтални S-овидни спирали, стъпили върху палмета със седем издължени листчета. Огледално се повтаря същата орнаментална група. Тези две групи, но този път разположени с палметите една към друга, заемат центъра на полето. В десния край виждаме половината от групата, стъпила върху основа с халметата навън. Между тези основни мотиви са разпръснати в хоризонтална и вертикална постановка палмети с ромбче и трилистни розети. Декоративният фонд не е богат, но благодарение на композицията се създава впечат-

¹ Благодаря на проф. В. Инкова за споделените технологични наблюдения